

Сохтори дарс (машғулият)-и таълими истехсоли

Сохтори дарс (машғулият)-и таълими истехсоли мутобиқи мавзӯ, мақсад пайдарҳамии худро дорад ва ба марҳилаҳо (қисмҳо)-и сохтори гуногун ҷудо мешавад. Ҳар марҳилаи сохтори дарс (машғулият) ба худ ҷузъиёти сохториро дар бар мегирад.

Дарс (машғулият) на аз марҳилаҳо (қисмҳо)-и ҷудогонаи махсус ва ҷузъиёти таркибии сохторӣ иборат аст, балки тибқи хусусияти фаъолияти устои таълими истехсоли ва хонандагон бо ҳам алоқаманд, пайдарҳам гурӯҳбандшуда мебошад.

Марҳила (қисмҳо)-и сохтори дарс (машғулият) иборат аст:

1. Марҳила (қисм)-и ташкилии дарс (машғулият) 5 дақ. 1 - 2 фоиз.
2. Марҳила (қисм)-и муқаддимавии дарс (машғулият), 35 - 40 дақ. 12 - 15 фоиз.
3. Марҳила (қисми асосӣ)-и дарс (машғулият) 5 соат - 70 - 85 фоиз.
4. Марҳила (қисм)-и ҷамъбасти дарс (машғулият) 15 дақ. 5 - 6 фоиз.

Ҳар марҳилаи дарс (машғулият) ҷузъиёти сохтори зеринро дар бар мегирад:

1. Марҳилаи ташкилӣ (дастурдиҳии муқаддимавӣ) 5 дақ. 1 - 2 фоизи вақти дарс (машғулият):

- муайянкунии иштироки хонандагон ба дарс (машғулият);
- санҷиши намуди зоҳирии корӣ (мутобиқати либос бо талаботи техникаи бехатарӣ ...);
- ҷалби таваҷҷуҳи омодагии хонандагон ба дарс (машғулият).

Дастурдиҳии муқаддимотӣ қабл аз омӯзиши мавзӯ, зермавзӯ ва бобҳои барнома гузаронида мешавад. Табиноти он - омода намудани хонандагон барои бошуурона иҷро кардани корҳои таълимӣ - истехсоли бо усулҳои самаранок, таъмини риояи қоидаи бехатарии меҳнат мебошад.

2. Марҳилаи муқаддимавии дарс (машғулият) 35 - 40 дақ. 12 - 15 фоизи вақти дарс (машғулият):

- эълони мавзӯ;
- шиносӣ бо мақсадҳо;
- ҳавасмандгардонии фаъолияти хонандагон;
- такрори маводи фанҳои таҳассусӣ ва фанҳои назариявӣ;
- нишондиҳӣ ва иҷрои тарзҳои меҳнатии дарс (машғулият)-ҳои қаблӣ аз худнамуда (муҳимияти дониш, маҳорати хонандагон);
- дастурдиҳӣ, ташкил бо самтмуайянкунии фаъолияти таълими истехсоли тибқи мавзӯи нави дарс (машғулият) (намоишдиҳӣ, шарҳдиҳии усулҳо, тарзҳои кор, нишондиҳии раванди технологӣ, нақшаҳо, харитаи дастурдиҳӣ - технологӣ ...);
- санҷиши иҷрои амалҳои нави омӯхташаванда, маҳорат;

- фаҳмонидани тарзҳои худназоратӣ ва назорат аз ҷониби устои таълими истеҳсолӣ;

- мустаҳкамкунии талаботҳои техникаи бехатарӣ;

- муайянкунии ва шарҳдиҳии супориш ба хонандагон оид ба иҷрои амалиёт, машқ, корҳои таълимӣ - истеҳсолӣ;

- эълони меъёри вақт ва меъёрҳои баҳодихӣ;

- ташкили ҷойи корӣ;

- супоришдиҳӣ.

3. Марҳилаи асосӣ (дастурдиҳии ҷорӣ)-и дарс (машғулият) 5 соат, 70 - 80 фоизи вақти дарс (машғулият);

Фаъолияти хонандагон - иҷрои машқ, кори мустақилона, ташаккули тарзҳои нави меҳнатӣ, маҳорат, тарзҳои кор ...;

- худназоратии раванди технологӣ, талаботи техникӣ, талаботи техникаи бехатарӣ...,

- корҳои мустақилона, иҷрои супоришҳои таълими истеҳсолӣ.

Фаъолияти устои таълими истеҳсолӣ:

- ҳавасмандгардонии хонандагон ба намуди корҳои таълимӣ - истеҳсолӣ;
- мушоҳида;
- назорати мақсаднок;
- дастурдиҳии фардӣ;
- дастурдиҳии коллективӣ;
- ба хонандагон вобастакунии тарзҳо, усулҳои нави корҳо оид ба иҷрои амалиёт ва корҳои истеҳсолӣ;

- қабули натиҷаи корҳо;

- арзёбӣ;

- муайянкунии супоришҳои иловагӣ ба хонандагони пешқадам.

4. Марҳилаи чамбасти (дастурдиҳии хотимаӣ)-и дарс (машғулият), 15 дақ. 5 - 6 фоизи вақти дарс (машғулият):

- эълони ноилшавӣ ба мақсади дарс;

- таҳлил, худтаҳлилкунии иҷрои корҳои таълимӣ - истеҳсолӣ ё амалиётҳои меҳнатӣ;

- таҳлили хатогҳои муқаррарӣ, нуқсонҳои руҳдода;

- таҳлили иҷрои техникаи бехатарӣ, меъёри вақт;

- эълони баҳо;

- эълони мавзӯи дарс (машғулият)-и оянда;

- фаҳмонидани вазифаи хонагӣ;

- батартибории ҷойи корӣ.

Устои таълими истеҳсолӣ дастурдиҳии ҷамъбастии дарс (машғулият)-ро дар шакли мувоҳидаи фаъолна ё бо шарҳдиҳии мухтасари дарбаргирии таҳлили корҳои таълимӣ мегузаронад. Муайянсозии мундариҷаи фаъолияти устои таълими истеҳсолӣ дар ҳар марҳилаи дарс (машғулият) аз мавзӯ, базаи моддӣ, мақсадҳо ва усули таълим вобаста аст. Ҳар марҳила (қисм)-и дарс (машғулият)-и таълими истеҳсолӣ ба ҳам алоқаманд буда, барои фаъолна азхудкунии маҳорат, малакаҳои касбӣ, барои рушди мустақиллиятнокӣ ва шавқу рағбат ба касб равона шудааст.

Устои таълими истеҳсолӣ мутобиқи ҳар марҳилаи сохтори дарс (машғулият)-и таълими истеҳсолӣ миқдор, мундариҷа ва пайдарҳамии ҷузъиёти сохтори дарс (машғулият)-ро муайян мекунад. Устои таълими истеҳсолӣ зимни омодагӣ ба дарс (машғулият) бояд талаботҳои сохтори зеринро ба роҳбарӣ гирад:

- сохтори дарс (машғулият) пайдарҳамии мантиқии марҳиларо инъикос намояд;
- бо ҷузъиёти сохтори дарс (машғулият) алоқаманд бошад;
- давомнокии ҳар кадоми он бо мундариҷаи мавод, нақши он дар ноилшавӣ ба мақсадҳои дарс (машғулият) муайян карда шавад;
- набояд ба дарс (машғулият) ҷузъиёти сохтори дуюмдараҷаро ворид намуд;
- сохтори дарс (машғулият) уҳдабароёна бошад, то ки метавон вариантҳои гуногуни ҷузъиёти сохториро вобаста аз шароити воқеии гузаронидани он истифода кард.

Таснифоти навъи дарс (машғулиятҳо)-и таълими истеҳсолӣ

Дарс (машғулият)-и таълими истеҳсолӣ аз дарси таълими назариявӣ, дарсҳои фанҳои умумитехникӣ ва тахассусӣ фарқ мекунад. Хусусияти дарс (машғулият)-и истеҳсолӣ аз он иборат аст, ки хонандагон дар асоси донишҳои технологияи ҳосилнамуда, тарзҳои иҷрои амалиёти истеҳсолӣ, ҳаракат, қоидаҳо, амалиётҳои зарурӣ барои ташаккули минбаъдаи дониш, маҳорат ва малакаҳои иҷрои корҳои истеҳсолиро аз рӯи тахассуси алоҳида азхуд менамоянд.

Дарс (машғулият)-и таълими истеҳсолӣ - звенои марказӣ дар ташкили раванди таълимӣ-тарбиявӣ ва таҳсилоти касбии хонандагон ба шумор меравад ва нақши дар он асосӣ ба устои таълими истеҳсолӣ тааллуқ дорад. Он на танҳо меҳнати худро дар дарс (машғулият) ба роҳ менамояд, инчунин фаъолияти истеҳсолии хонандагонро низ, ташкил менамояд. Бинобар ин, дар дарс (машғулият) раванди дутарафа - омӯзиш ва таълим ҳатмӣ мебошад. Аз ҷиҳати методӣ босаводона омода будан ва гузаронидани дарс (машғулият)-и

таълими истеҳсоли - заминаи муҳими баланд бардоштани самаранокӣ ва сифатнокии тамоми раванди таълимӣ-тарбиявӣ мебошад.

Дарс (машғулият)-и таълими истеҳсоли вобаста аз мақсадҳои асосии маҷмӯи дидактикӣ ва мундариҷаи маводи омӯхташаванда, намуди корҳои таълими истеҳсоли ба навъҳои зерин тақсим карда мешавад:

1. Намуди муқаддимагии дарс (машғулият) (бори нахуст дар устохонаи таълимӣ ва ё дар истеҳсолот).

2. Дарс (машғулият) оид ба омӯзиши тарз ва амалиёти меҳнатӣ.

Мақсади маҷмӯи ин навъи дарс (машғулият) – азхуд кардан, мустақамкунии донишҳо оид ба мавзӯ, ба шакли муайян даровардани маҳорати нахустин оид ба иҷрои тарзҳои азхудкардаи меҳнатӣ.

3. Дарс (машғулият) оид ба иҷрои маҷмӯи корҳои оддӣ.

Мақсади маҷмӯи ин навъи дарс (машғулият) - шиносоии хонандагон бо ташкили меҳнат, такмилдиҳӣ, мустақамкунии малакаҳои касбӣ оид ба истифодабарӣ ва истифодаи омезиши гуногуни тарзҳо ва амалиётҳо зимни иҷрои корҳои истеҳсолии оддӣ.

4. Дарс (машғулият) оид ба иҷрои маҷмӯи корҳои мураккаб (дарси меҳнати маҳсулноқ).

Мақсади маҷмӯи ин навъи дарс - дар хонандаҳо ташаккулдиҳии мустақилона банақшагирии раванди технологӣ ва иҷрои талаботи технологӣ, таъмини босифати корҳои истеҳсоли.

5. Дарс (машғулият)-и назоратӣ-санҷишӣ.

Мақсади маҷмӯи ин навъи дарс (машғулият) - таъмини назорат, санҷиши босубботӣ, ташаккули дониш, маҳорат ва малакаҳои касбӣ. Арзёбии маҳорати хонандагон ба кори мустақилона, бартарафсозии холигии донишҳои ошкорнамуда, камбудӣ дар кор.

Омезиши навъ ва намуди дарс (машғулият)-и таълими истеҳсоли

<i>№</i>	<i>Навъи дарси (машғулияти)-и таълими истеҳсоли</i>	<i>Намуди дарс (машғулият)-и таълими истеҳсоли.</i>
<i>1.</i>	<i>Дарс (машғулият)-и муқаддимагӣ</i>	<i>Саёҳати истеҳсоли, дарс (машғулият)-и дастурдиҳӣ, дарси бинарӣ, дарси интегративӣ (ҳамгиро).</i>
<i>2.</i>	<i>Дарс (машғулият) оид ба омӯзиши тарз ва амалиётҳои меҳнатӣ</i>	<i>Саёҳати истеҳсоли, дарс (машғулият)-и машқ, дарс (машғулият)-и дастурдиҳӣ, дарс (машғулият)-и бинарӣ, дарс (машғулият)-и интегративӣ.</i>
<i>3.</i>	<i>Дарс (машғулият) оид</i>	<i>Дарс (машғулият)- санҷиш, дарс</i>

	ба иҷрои маҷмӯи корҳои оддӣ.	(машғулият)-и амалӣ (кори мустақилонаи хонандагон), семинари таълими истеҳсоли, конференси истеҳсоли, дарс(машғулият)-и машқ, дарс(машғулият)-и - ҷашни ҷузъи нахустин, дарс (машғулият) бо иштироки навоварони истеҳсолот, дарс(машғулият)-и бинарӣ, дарс (машғулият)-и интегративӣ, дарси «бозии расмӣ»
4.	Дарс(машғулият) оид ба иҷрои маҷмӯи корҳои мураккаб	Дарс(машғулият)- озмуни маҳорати касбӣ, дарс(машғулият)- санҷиш, дарс - машғулият (кори мустақилонаи хонандагон), семинари таълими истеҳсоли, конференси истеҳсоли, дарс(машғулият) бо иштироки навоварони истеҳсолот, дарс (машғулият)- и бинарӣ, дарс (машғулият)-и интегративӣ, дарс (машғулият)-и ихтироъкорӣ ва навоварӣ, дарс(машғулият)-и «бозии амалӣ»
5.	Дарс(машғулият)-и назоратӣ - санҷишӣ	Дарс(машғулият)- озмуни маҳорати касбӣ, дарс(машғулият)- санҷиш, дарс-машғулият(кори мустақилонаи хонандагон), семинари таълими истеҳсоли, конференси истеҳсоли, дарс(машғулият) бо иштироки навоварони истеҳсолот, дарс (машғулият)-и бинарӣ, дарс (машғулият)-и интегративӣ, дарс (машғулият)-и ихтироъкорӣ ва навоварӣ, дарс(машғулият)-и - музоядаи маҳсулоти хонандагон, дарс (машғулият)- ҳисобот, дарс (машғулият)-и «бозии амалӣ»

Шакли ташкили фаъолияти таълимӣ-истеҳсолии хонандагон дар дарс (машғулият), таҷрибаомӯзӣ

Шакли таълим - ин варианти миқдорӣ ва сохтори амали мувофиқашуда байни устои таълими истеҳсолӣ ва хонандагон мебошад. Интихоби шакли таълим аз навъи дарс (машғулият), аз банақшагирии намудҳои фаъолият, аз хусусияти дастурдиҳии гузаронидашуда, вобаста мебошад.

Шаклҳои ташкили корҳои таълимӣ бо хонандагон

<i>Шаклҳои ташкили корҳои таълимӣ бо хонандагон</i>	<i>Хусусият, нишонаҳо</i>	<i>Дар кадом ҳолат ин ё он шаклро интихоб мекунем?</i>
<i>Фронталӣ (гурӯҳӣ)</i>	<p>* Устои таълими истеҳсолӣ якбора бо ҳама гурӯҳ кор мекунад.</p> <p>* Мақсади таълим барои ҳамаи хонандагон умумист.</p> <p>* Хонандагон бояд гӯш кунанд, дар хотир доранд ва назар кунанд. Дар ин сурат устои таълими истеҳсолӣ ба хонандагони «миёнагон» тамоил мекунад.</p>	<p>1. Дар рафти дастурдиҳии муқаддимотӣ, вақте ки бори аввал маводи нав фаҳмонида мешавад.</p> <p>2. Дар рафти дастурдиҳии ҷорӣ, вақте ки аксарият як хел хато содир карданд, устои таълими истеҳсолӣ корро боз медорад ва барои ҳама дастурдиҳӣ мегузаронад.</p> <p>3. Дар рафти дастурдиҳии хотимавӣ, вақте ки устои таълими истеҳсолӣ дар маҷмӯъ кори гурӯҳ ва хонандагони ҷудогонаро арзёбӣ мекунад.</p>
<i>Инфиродӣ</i>	<p>* Ҳама мустақилона, дар ҷойи кори худ бо суръати инфиродона, бо имконияти супоришҳои гуногуни сатҳ кор мекунанд.</p> <p>* Устои таълими</p>	<p>1. Дар рафти дастурдиҳии муқаддамотӣ, вақте ки пурсиши хаттӣ тибқи кортӣ - супориш, суҳбати инфиродӣ ба мақсади санҷиши дониш</p>

	<p><i>истеҳсолӣ бо хонандагон бо навбат кор карда, дастурҳои инфиродона мегузаронад. Вақте ки дар ҳама хатогии якхела аст, корро боз дошта, дастурдиҳии умумиро мегузаронад.</i></p>	<p><i>гузаронида мешавад, дар ин вақт боқимондаи хонандагон ягон супориширо иҷро мекунанд, ё чараёни дастурдиҳиро гӯи мекунанд.</i></p> <p><i>2. Дар рафти корҳои амалӣ, вақте ки ҳама супоришҳои якхела ва гуногунро иҷро мекунанд, лекин кори ҳар нафар аз ҳамдигар вобаста набояд бошад.</i></p> <p><i>3. Дар рафти дастурдиҳии хотимавӣ чунин шакл зимни худтаҳлилкунӣ таҷриба карда мешавад.</i></p>
<p><i>Ҷуфт (баранда-пайрав, нақши усто-хонанда</i></p>	<p><i>* Вақте ки устои таълими истеҳсолӣ корро ҷуфтона ташиқ мекунанд: хонандагони аълохон - хонандагони сустхон ё ҳарду дар азхудкунӣ баробаранд.</i></p> <p><i>* Вақте ки устои таълими истеҳсолӣ дастурдиҳии инфиродиро мегузаронад (ҷуфт: усто - хонанда).</i></p> <p><i>* Ташиқи назорати мутақобила.</i></p>	<p><i>1. Дар рафти дастурдиҳии муқаддимавӣ, вақте ки кори амалии дар пешистода андешакуниро тақозо мекунанд. Хонандагон ҷуфт-ҷуфт супориши дар пешбударо баррасӣ мекунанд.</i></p> <p><i>2. Дар рафти дастурдиҳии ҷорӣ ташиқи назорат ва кумаки тарафайн имконпазир аст.</i></p> <p><i>3. Дар рафти дастурдиҳии хотимавӣ баҳодиҳии ҷуфтона ба корҳои ҳамдигар имконпазир аст.</i></p>

<p><i>Дастаҷамъона</i> (коллективӣ) (кор дар гурӯҳҳои хурд: бригадаҳо, звено команда ва ғайра)</p>	<p>* Мақсад – умумӣ, танҳо барои аъзои комада (бригада, звено) * Супоришҳои бригада метавонад гуногун бошад, ҳамчун тақсимооти меҳнат дар кооператсия имконазир аст. Дар чунин коллективҳо муносибати масъулияти мутақобилаи тарафайн ва мустақилият руҳ медиҳад. Бинобар ин назорат қисман аз тарафи аъзои коллектив сурат мегирад (ба устои таълими истеҳсоли нақши пешбаранда мемонад)</p>	<p>1. Дар рафти дастурдиҳии муқаддимавӣ мумкин аст, бригада, звено, бозиҳои командавӣ барои баррасии мушкилот, ҷустуҷуи қарорҳо ташиқ карда шавад.</p> <p>2. Дар рафти дастурдиҳии ҷорӣ метавон бригада, звенои доимӣ ва муваққатӣ барои иҷрои корҳои тақозокунандаи кооператсия ва тақсимооти меҳнат ташиқ карда шавад.</p> <p>3. Дар рафти дастурдиҳии хотимавӣ мумкин аст бозиҳои амалӣ ба роҳ монда шавад, вақте ки командаҳо савияи дониш ва маҳоратро аз рӯи ҷамъбасти рӯзи корӣ арзёбӣ мекунанд.</p>
--	---	---

Талаботи методӣ ба дарс (машғулият)-и таълими истеҳсоли

Тибқи касби интихобнамудаи хонандагон дарс (машғулият) дар устохонаи таълимӣ ва шароити истеҳсолот шакли асосии ташкили таълими истеҳсоли ба шумор меравад. Зимни омодагӣ ба дарс (машғулият) устои таълими истеҳсоли бояд талаботҳои зерини такмилдиҳандаи сифати таълими хонандагонро дар назар гирад:

- таъминоти маҷмӯӣ - методии устохона, дарс (машғулият);
- мутобиқати дарс (машғулият) ба талаботи Стандарти давлатӣ тибқи касб ва барномаи таълимӣ;
- муайянкунии навъ, намуди дарс (машғулият)-и таълими истеҳсоли, мақсадҳои маҷмӯӣ - дидактикӣ, сохтори дарси таълими истеҳсоли;

- мақсади интихоби марҳилаи сохторӣ ва чузъиёти сохторӣ ва меъёри вақт;
- муайянкунии шакли ташкили таълим ва сатҳи таълим;
- риояи шартҳои санитарӣ - техникий меҳнат ва қоидаи техникаи бехатарӣ;
- интихоби маводи дидактикӣ;
- таъмини иртиботи дарс (машғулият)-и таълими истеҳсолӣ бо дарс (машғулият)-ҳои гузашта ва минбаъдаи таълими истеҳсолӣ ва таълими назариявӣ;
- истифодаи усулҳои беҳтарин ва тарзҳои методии таълим;
- интихоби усулҳо ва тарзҳои методии дастурдиҳии ҷорӣ инфиродӣ ва дастаҷамъона бо назардошти мақсади назорат;
- муайянсозии навъҳои гуногун ва тарзҳои санҷиши дониш, маҳорат, малака, тарзҳои меҳнатӣ;
- дар хонандагон ташаккулдиҳии далелҳои мусбат ба таълими истеҳсолӣ ва рағбати маърифатнокӣ ба касби омӯхташаванда;
- дар хонандагон ташаккулдиҳии донишҳои устувори тарзҳои меҳнати касбӣ дар дарс (машғулият);
- коркарди низоми такроркунӣ ва мустаҳкамкунии дониш, маҳорат ва малакаҳои касбӣ;
- фаҳмонидани иҷрои вазифаи хонагӣ;
- азхудкунии одоби педагогӣ, маданияти нутқ ва дарс (машғулият) фавран қабул намудани қарор.

Нақшаи намунавии таҳлили машғулияти амалӣ

1. Арзёбии фаъолияти ташкилии устои таълими истеҳсолӣ

1. Мавҷудият ва сифати заминаи таълимӣ - моддии дарс (машғулият) (айёниятҳои таълимӣ, ҳуҷҷат, асбобу олот, мавод, объекти меҳнат ва ғайра).
2. Мавҷудияти нақшаи дарс (машғулият) ва конспекти мухтасари дастурдиҳии муқаддимаӣ.
3. Аз ҷониби устои таълими истеҳсолӣ илман азхудкунии мундариҷаи маводи таълимӣ. Дараҷаи маҳорати касбӣ.
4. Дар назди хонандагон дақиқ гузоштани мавзӯ, мақсадҳои таълимӣ ва вазифаи тарбиявии дарс (машғулият).
5. Эҷоди муҳити босуръати кори хонандагон.
6. Назорати устои таълими истеҳсолӣ ва худназоратии хонандагон.
7. Иҷрои талаботҳои раванӣ ва одобӣ ба ташкили дарс (машғулият) аз ҷониби устои таълими истеҳсолӣ.
8. Риояи шартҳои санитарӣ - беҳдоштӣ дар устохонаи таълимӣ.

9. Ташкили дарс (машғулият) аз лиҳози талабот ва қоидаи ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ. Ташкили илмии меҳнат.

2. Арзёбии фаъолияти устои таълими истеҳсолӣ дар дарс (машғулият) аз нуқтаи назари дидактикӣ

1. Таъминоти муттасили ягонагии таълим, тарбия ва рушди хонандагон дар дарс (машғулият).

2. Фаъолқунонии қобилият, маърифат ва идроки хонандагон дар дарс (машғулият).

3. Муҳиммияти дониши хонандагон. Беҳтар будани усулҳои таълими истифодашаванда зимни пурсиш, фаҳмонидани мавод. Омӯзонидани усулҳои кори навоварони истеҳсолот.

4. Услуби намоиши шахсии тарзҳои меҳнатӣ. Намоиши фаврии амалиётҳои меҳнатӣ. Омезиши фаҳмонидадиҳӣ ва намоиш зимни сохтани маснуот, ташаккули маҳорат ва малақаҳо, мустаҳкамкунӣ.

5. Маҳорати устои таълими истеҳсолӣ самаранок истифодабарии иртиботи байни фаннӣ дар дарс (машғулият).

6. Методика ва самаранок истифодабарии айёният, воситаи техникаи таълим дар дарс (машғулият).

7. Услуби мустаҳкамкунӣ ва санҷиши азхудқунии маводи нав аз ҷониби хонандагон.

8. Истифодабарии ҳуҷҷатҳои дастурдиҳӣ - технологӣ зимни сохтани маснуот аз ҷониби хонандагон.

9. Услуби ҷамъбасти рӯзи таълим. Таҳлили иҷрои босифати супориш аз ҷониби хонандагон. Таҳлили хатогиҳо, сабабҳои он, мушкилоти ҷойдошта дар ташаккули маҳорат ва малақаҳои касбӣ.

10. Самаранокии санҷиши сифати дониш, маҳорат ва малақаҳои хонандагон. Айнияти баҳо.

11. Дараҷаи ноилшавии мақсади асосии дидактикии дарс (машғулият) (чи гуна гурӯҳ ба сатҳи таълимгирӣ ноил гардид).

3. Фаъолияти тарбиявии устои таълими истеҳсолӣ дар дарс (машғулият)

1. Ба хонандагон тарбия намудани муносибат ба меҳнат дар дарс (машғулият):

а) дар хонандагон тарбия намудани эҷодкорӣ ва ташаббускорӣ, рушди тафаккури техникӣ ва қобилиятҳои конструктивӣ - техникӣ;

б) тарбияи хоҳиши бошуурона ва босифат кор кардан, сермахсул, самарабахш ва эҷодқорона ҳал намудани супоришҳои истеҳсолӣ;

в) дар хонандагон тарбия кардани муносибати эҳтиётқорона ба моликияти ҷамъиятӣ ва масъулияти шахсӣ барои натиҷаҳои меҳнати худ,

эҳтироми самимона ба меҳнати одамон ва ба ҳамаи он чизе ки бо заҳмату дастранчи одамон сохта шудааст;

г) дар хонандагон тарбия намудани сифатҳои маънавӣ;

д) одат кунондани хонандагон ба маҳорат ва малакаҳои маданияти меҳнатӣ;

2. Ҳолати интизомнокӣ ва муташаккилии хонандагон дар дарс (машғулият);

3. Иртибот бо ҳаёт, бо амалия зимни татбиқи мақсадҳои тарбиявии дарс (машғулият);

4. Аз ҷониби устои таълими истеҳсоли истифодабарии эҳтимолияти тарбиявии баҳо;

5. Дараҷаи таъсири тарбиявии шахсияти устои таълими истеҳсоли ба хонандагон.

4. Тавсифи корҳои гурӯҳ

1. Муносибати хонандагон ба дарс (машғулият). Таваҷҷуҳ, фаъолнокӣ, қобилиятнокии хонандагон дар дарс (машғулият). Интизомнокӣ.

2. Дараҷаи эҳтимодият ва исбот намудани ҷавоби хонандагон, мутобиқати онҳо ба донишҳои сатҳи муносири мундариҷаи таълими меҳнат.

3. Дар хонандагон вучуд доштани шавқу рағбати маърифатӣ ба дарс (машғулият), ба ихтисос, ба касб.

4. Дараҷаи мустақилияти фикрронии хонандагон, маҳорати ҳақиқӣ ва эҷодкорона ҳал намудани мушкилотҳои дар назди онҳо гузошта, дар амал истифода карда тавонишҳои донишҳои ҳосилнамуда.

5. Маҳорати хондани нақшаҳо, истифодаи ҳуҷҷатҳои техникӣ, гузаронидани ҳисобҳои графикӣ аз ҷониби хонандагон.

6. Маҳорати истифодабарии асбоб ва олотҳо.

7. Намуди зоҳирӣ дар дарс (машғулият).

5. Хулосаҳо ва пешниҳод

1. Ноилшавӣ ба мақсадҳои дарс (машғулият).

2. Баҳодиҳии умумӣ ба дарс (машғулият) оид ба услуби баён, сатҳи илмӣ, тавсифи мухтасари лаҳзаҳои асосии мусбати дарс (машғулият) ва камбудихо.

3. Пешниҳод ва тавсия.